

Identificatieplicht

Als burger dient u zich op verzoek van de overheid te kunnen identificeren. In dit informatieblad wordt uiteengezet wat dat inhoudt.

In dit informatieblad

Iedereen moet zich kunnen identificeren vanaf 1 januari 2005 **1**

Zorg dat u altijd een geldig identiteitsbewijs bij u hebt **1**

Wie mag u naar uw identiteitsbewijs vragen? **2**

En wie mag dat niet? **2**

Met welke identiteitsbewijzen kunt u zich identificeren? **2**

Hoe komt u in het bezit van een geldig identiteitsbewijs? **3**

Paspoort en identiteitskaart, onmisbaar voor het buitenland **3**

Wat moet u doen als u uw identiteitsbewijs kwijt bent? **4**

Op tijd aanvragen **3**

Andere identificatieverplichtingen **4**

Uw rijbewijs is niet altijd een geldig identiteitsbewijs **4**

In welke situatie is welk identiteitsbewijs toegestaan? **4**

Hebt u klachten over politie of toezichthouder? **4**

Hebt u vragen of wilt u meer informatie? **4**

1. Iedereen moet zich kunnen identificeren vanaf 1 januari 2005

Iedereen van 14 jaar en ouder moet een geldig identiteitsbewijs kunnen tonen, als de overheid dat vraagt. Want als iedereen kan laten zien wie hij is, kunnen de politie en de toezichthouders hun werk beter doen.

In dit informatieblad leest u meer over de identificatieplicht en over de identiteitsbewijzen die u kunt gebruiken. Ook wordt beschreven hoe u een identiteitsbewijs kunt aanvragen.

2. Zorg dat u altijd een geldig identiteitsbewijs bij u hebt

Iedereen van 14 jaar of ouder moet zich kunnen identificeren

Iedereen vanaf 14 jaar moet een geldig identiteitsbewijs kunnen tonen als de politie of een toezichthouder daarom vraagt. Met deze maatregel beoogt de overheid de veiligheid te vergroten, de aanpak van criminaliteit te versterken en overlast te verminderen.

Omdat met de identificatieplicht eenvoudig kan worden gecontroleerd of de gegevens die iemand opgeeft juist zijn, kan de politie makkelijker en sneller haar werk doen. Zo

maken we Nederland samen steeds veiliger.

U moet uw identiteitsbewijs laten zien als de politie of een toezichthouder daarom vraagt. Dat kan alleen als u het document bij u hebt. Als u geen identiteitsbewijs kunt laten zien, loopt u het risico dat u mee moet naar het politiebureau. Daar wordt dan uw identiteit gecontroleerd. Ook kunt u een boete krijgen.

In het openbaar vervoer dienen ook 12 en 13 jarigen zich te kunnen identificeren

Voor 12 en 13-jarigen geldt op grond van de wet personenvervoer 2000 een aparte regeling. In geval van gedragingen als zwartrijden, misbruik van het vervoerbewijs of belemmeren van controle, zijn zij verplicht zich te identificeren. Het niet tonen van een identiteitsbewijs leidt tot strafverzwaring bij de boete voor zwartrijden.

3. Wie mag u naar uw identiteitsbewijs vragen?

De politie en de marechaussee mogen u naar uw identiteitsbewijs vragen. Ook toezichthouders mogen dat. Toezichthouders zijn ambtenaren die de naleving van bepaalde wetten controleren, bijvoorbeeld boswachters, belastinginspecteurs en milieu-inspecteurs.

Maar zij mogen u alleen naar uw identiteitsbewijs vragen als daar een reden voor is. Iedere toezichthouder moet zich daarnaast bij zijn eigen werkgebied houden. Enkele voorbeelden.

De politie kan u om uw identiteitsbewijs vragen als dat nodig is om haar werk goed te kunnen doen. Bijvoorbeeld bij verkeers-overtredingen, het opsporen van strafbare feiten, het verhoren van getuigen van een ongeluk en bij het handhaven van de openbare orde. De politie wil ook weten wie u bent als u slachtoffer bent van een ongeval of misdrijf.

Een boswachter mag u om uw identiteitsbewijs vragen als u planten of dieren meeneemt uit een natuurgebied.

Een inspecteur van de arbeidsinspectie wil ter bestrijding van illegale arbeid weten wie u bent als u wordt aangetroffen op een werkplek.

Een milieu-inspecteur vraagt uw identiteitsbewijs als hij vermoedt dat u olie in het water laat lopen of op het riool loost.

4. En wie mag dat niet?

Personeelsleden van beveiligingsbedrijven - bijvoorbeeld van winkels en instellingen - zijn geen toezichthouder zoals hierbo-

ven is beschreven. Zij kunnen u niet op grond van de wet op de identificatieplicht vragen dat u zich identificeert. Zij mogen wel aan bezoekers vragen om zich vrijwillig te identificeren, bijvoorbeeld in verband met de beveiliging van het pand of de huisregels van de winkel. U bent dan niet verplicht om uw identiteitsbewijs te tonen. Al kan dat wel betekenen dat u het pand niet in mag.

5. Met welke identiteitsbewijzen kunt u zich identificeren?

U kunt zich alléén identificeren met een geldig paspoort, een geldige Nederlandse identiteitskaart, een geldig vreemdelingen-document en een geldig rijbewijs. Een noodpaspoort of een laissez passer is geen geldig identiteitsbewijs. Welke documenten u kunt gebruiken, hangt mede af van uw nationaliteit. Enkele voorbeelden.

Hebt u de Nederlandse nationaliteit?

Dan kunt u zich identificeren met een geldig rijbewijs, geldig paspoort, een geldige identiteitskaart of een geldig rijbewijs.

Hebt u de Nederlandse én een andere nationaliteit?

Dan identificeert u zich met een Nederlands document: een geldig paspoort, een geldige identiteitskaart of een geldig rijbewijs.

Hebt u de nationaliteit van een land van de Europese unie (bv. Spanje of Duitsland) of de Europese Economische Ruimte (bv. Zwitserland)?

Dan identificeert u zich met uw paspoort, identiteitsbewijs of met een eu/er vreemdelingendocument. Ook kunt u zich onder bepaalde voorwaarden met uw rijbewijs identificeren. Zo moet u in Nederland ingeschreven staan en moet uw foto op uw rijbewijs staan.

Hebt u de nationaliteit van een land buiten de Europese unie of de Europese Economische Ruimte?

Dan identificeert u zich met een geldig paspoort dan wel een Nederlands vreemdelingendocument.

Laat zien wie u bent met de Nederlandse identiteitskaart

Ziet u er tegenop om altijd een paspoort bij u te dragen? Kies dan voor de Nederlandse identiteitskaart. Die heeft het formaat van een creditcard en past dus heel eenvoudig bij uw andere pasjes in het vakje van uw portemonnee of portefeuille. Met de identiteitskaart kunt u reizen in bijna alle landen van Europa en Turkije. U mag naast een paspoort ook een identiteitskaart bezitten.

U kunt u niet identificeren met allerlei andere pasjes, kaarten OF DOCUMENTEN, zoals een openbaarvervoerkaart, brommerrijbe-

wijs, collegekaart, bankpas, pas 65 of zwemabonnement.

6. Hoe komt u in het bezit van een geldig identiteitsbewijs?

Een paspoort of identiteitskaart kunt u aanvragen bij de gemeente waar u staat ingeschreven. Daar zijn wél kosten aan verbonden. In 2011 bedraagt de prijs van een identiteitskaart maximaal € 43,89 en van een paspoort € 52,12. Gemeenten mogen ook minder rekenen dan dit maximumbedrag. Als u dat wilt, kunt u een paspoort én een Nederlandse identiteitskaart bezitten, maar het hoeft niet.

Dit zijn voorbeelden van het paspoort, de identiteitskaart, het vreemdelingendocument en het rijbewijs. Van al deze documenten zijn verschillende modellen in omloop die kunnen verschillen in formaat, vormgeving, kleuren en echtheidskenmerken.

Jongeren tot 18 jaar

Jongeren kunnen zich identificeren met een eigen Nederlandse identiteitskaart of paspoort. De ouder(s) of gezaghouder moeten wel toestemming geven voor een eigen document. Vanaf 12 jaar kan zonder toestemming van de ouder(s)/gezaghoude(s) een Nederlandse identiteitskaart worden aangevraagd. Vanaf 18 jaar geldt dat voor een paspoort. Ook jongeren mogen een Nederlandse identiteitskaart én een paspoort hebben.

Jongeren tot en met 15 jaar kunnen worden bijgeschreven in het paspoort van de ouder(s)/gezaghouder. De ander ouder/gezaghebber moet daarvoor toestemming geven. Met de bijschrijving kunnen zij zich identificeren. Een eigen paspoort is alleen mogelijk indien de bijschrijving wordt doorgehaald. Hiervoor moet de ouder/gezaghouder met zijn paspoort naar zijn gemeente gaan.

Let op: bijschrijvingen worden met ingang van 26 juni 2012 afgeschaft. Kinderen kunnen vanaf die dag niet meer worden bijgeschreven en alle bijschrijvingen verliezen hun geldigheid. Met een bijschrijving kan men zich dan niet langer identificeren.

Senioren

Senioren moeten ook een geldig identiteitsbewijs kunnen tonen. Ook als ze niet (meer) naar het buitenland reizen of geen auto meer besturen. Een pas 65 is géén geldig identiteitsbewijs. Voor personen die niet in staat zijn zelf naar de gemeente te gaan voor de aanvraag, bestaan andere mogelijkheden. U kunt deze navragen bij uw gemeente.

7. Paspoort en identiteitskaart, onmisbaar voor het buitenland

Het paspoort en de Nederlandse identiteitskaart zijn niet alleen geldige identiteitsbewijzen in Nederland, maar ook onmisbare reisdocumenten als u naar het buitenland gaat.

In de meeste Europese landen kunt u met de Nederlandse identiteitskaart terecht. Het paspoort geldt in alle landen van de wereld, al worden soms aanvullende eisen gesteld, zoals een visum en een minimum resterende geldigheidsduur bij aankomst of vertrek. Informeer voor vertrek altijd bij uw reisbureau of de ambassade van het land of u over de juiste documenten beschikt. Beide identiteitsbewijzen zijn vijf jaar geldig.

8. Wat moet u doen als u uw identiteitsbewijs kwijt bent?

Als u uw identiteitsbewijs kwijt bent, moet u aangifte doen bij de politie. Criminelen kunnen namelijk misbruik maken van deze documenten. De politie maakt van uw aangifte proces-verbaal op. Dit proces-verbaal hebt u nodig bij het aanvragen van een ander identiteitsbewijs bij de gemeente. Gemeenten kunnen extra kosten in rekening brengen.

9. Op tijd aanvragen

Hebt u of heeft een van uw gezinsleden van 14 jaar of ouder geen identiteitsbewijs? Ga dan zo snel mogelijk naar uw gemeente en vraag het aan.

Als u een identiteitsbewijs aanvraagt met een spoedprocedure brengt dat extra kosten met zich mee.

Andere identificatieverplichtingen

Er zijn meer situaties waarin u zich moet identificeren. U moet u ook kunnen identificeren bij de notaris en op uw werk.

Ook moet elke bestuurder van een motorrijtuig op verzoek van de politie een rijbewijs kunnen laten zien. Daarnaast mogen politie en marechaussee de identiteit, nationaliteit en verblijfsstatus van iemand controleren om illegale immigratie tegen te gaan.

10. Uw rijbewijs is niet altijd een geldig identiteitsbewijs

Het rijbewijs is een algemeen erkend identiteitsbewijs, maar in situaties waarin gegevens over verblijfsstatus en nationaliteit belangrijk zijn, kunt u zich er niet mee identificeren.

Bijvoorbeeld bij de belasting, bij het in dienst treden bij een werkgever en bij het aanvragen van een uitkering. Op het rijbewijs staat namelijk niets over uw nationaliteit en uw verblijfsstatus.

In deze gevallen hebt u een paspoort, identiteitskaart of vreemdelingendocument nodig. In het schema op de volgende pagina kunt u zien in welke situaties u het rijbewijs wel en niet kunt gebruiken.

11. In welke situatie is welk identiteitsbewijs toegestaan?

	Paspoort Identiteitskaart Vreemdelingen- document	Rijbewijs
Bij identiteitscontrole door politie, Marechaussee en toezichhouders	Ja	Ja
Bij de belastingdienst	Ja	Nee
Bij aanvraag van een burgerservicenummer	Ja	Nee
Bij het aanvragen van een uitkering	Ja	Nee
Bij in dienst treden bij nieuwe werkgever	Ja	Nee
Op het werk	Ja	Ja
Bij zwartrijden in het openbaar vervoer	Ja	Ja
Bij binnenlands vreemdelingtoezicht	Ja	Nee
Bij het bezoeken van een voetbalwedstrijd	Ja	Ja

12. Hebt u klachten over politie of toezichthouder?

Als u een klacht hebt over het optreden van de politie bij het vragen naar uw identiteitsbewijs, dan kunt u een klacht indienen bij het regiokorps waar de politieambtenaar in dienst is. Elk korps heeft zijn eigen klachtenregeling.

U leest er meer over op de verschillende korpsites, via www.politie.nl.

Hebt u een klacht over een toezichthouder, bijvoorbeeld een reinigingscontroleur, een belastinginspecteur of een inspecteur van bouw- en woningtoezicht, dan kunt u klagen bij de instantie bij wie hij of zij in dienst is. De klachten worden behandeld volgens vaste procedures.

13. Hebt u vragen of wilt u meer informatie?

Meer informatie over de identificatieplicht en andere maatregelen die de overheid neemt om Nederland veilig te maken, vindt u op www.nederlandveilig.nl.

Meer informatie over paspoort en identiteitskaart vindt u op:

www.paspoortinformatie.nl.

Neem voor meer informatie over de aanvraagprocedure voor een identiteitskaart of paspoort contact op met uw gemeente.

Dit informatieblad is een uitgave van het Ministerie van Veiligheid en Justitie.

Voor algemene informatie kunt u contact opnemen met Informatie Rijksoverheid.

Telefoon: 1400 (lokaal tarief)

Openingstijden: maandag t/m vrijdag van 08.00 uur tot 20.00 uur

Website: www.rijksoverheid.nl

Aan de inhoud van dit informatieblad kunt u geen rechten ontleen.